GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ HOẠT ĐỘNG CỦA TRƯỞNG KHÓM TRÊN ĐỊA BÀN PHƯỜNG AN XUYÊN, TỈNH CÀ MAU HIỆN NAY

PHẠM HÙNG NHÂN
Trường Chính trị tỉnh Cà Mau

Nhận bài ngày 01/10/2026. Sửa chữa xong 30/10/2026. Duyệt đăng 05/11/2026.

Abstract

This article examines the theoretical foundations, assesses current practices, and proposes solutions for improving the effectiveness of neighborhood heads in An Xuyen Ward, Ca Mau Province. Drawing on community self-governance theory and the current legal framework, the study evaluates the structural effects of consolidating 35 neighborhoods into 21. The findings indicate positive outcomes in election organization, digital transformation, and social welfare provision. However, neighborhood heads continue to face administrative overload, challenges related to construction order management, and delays in adopting digital technologies. Based on these findings, the article proposes coordinated solutions focusing on strengthening the Party's leadership, digitalizing local governance, providing practice-oriented training, improving remuneration, and completing grassroots cultural institutions.

Keywords: *An Xuyen Ward, Ca Mau Province, neighborhood heads.*

1. Đặt vấn đề

Trong cấu trúc thể chế chính trị và quản lý hành chính nhà nước tại Việt Nam, khóm ở đô thị là thiết chế tự quản nền tảng của cộng đồng dân cư, nơi trực tiếp chuyển hóa các chủ trương của Đảng và chính sách, pháp luật của Nhà nước vào đời sống nhân dân. Trưởng khóm vừa đại diện cho ý chí của cư dân, vừa là cánh tay nối dài thực thi các nhiệm vụ quản lý do chính quyền phường giao phó. Hiệu năng quản trị cơ sở phụ thuộc trực tiếp vào năng lực, bản lĩnh và phương thức điều hành của đội ngũ này.

Thực hiện Nghị quyết số 1252/NQ-UBTVQH15 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội, phường An Xuyên, tỉnh Cà Mau được thành lập trên cơ sở sáp nhập Phường 1, Phường 2, Phường 9, Phường Tân Xuyên và xã An Xuyên, tạo nên địa bàn đô thị rộng gần 70 km^2 với dân số trên 84.000 người. Nghị định số 185/2026/NĐ-CP của Chính phủ, phường tiếp tục sáp nhập 35 khóm xuống còn 21 khóm. Sự gia tăng đột biến về diện tích tự nhiên và quy mô nhân khẩu đã tạo áp lực quản trị rất lớn lên Trưởng khóm. Phương thức quản trị dựa trên quan hệ quen biết truyền thống bộc lộ nhiều điểm nghẽn trước yêu cầu chuyển đổi số và phát triển đô thị hiện đại, đòi hỏi phải xác lập hệ thống giải pháp khoa học nhằm nâng cao hiệu quả hoạt động của Trưởng khóm trong giai đoạn hiện nay.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Cơ sở lý luận về thiết chế tự quản cộng đồng và chức trách của Trưởng khóm

2.1.1. Vị trí, vai trò và mối quan hệ công tác của Trưởng khóm

Dưới góc độ khoa học quản lý công và xã hội học pháp luật, Trưởng khóm sở hữu một vị thế kép mang tính đặc thù cao trong hệ thống chính trị cơ sở. Ở khía cạnh thứ nhất, Trưởng khóm là người đại diện hợp pháp cho quyền làm chủ của cộng đồng cư dân, do cử tri hoặc cử tri đại diện hộ gia đình trực tiếp tín nhiệm bầu ra nhằm tổ chức nhân dân thực hiện các công việc tự quản trong phạm vi địa bàn

Email: hungnhantct@gmail.com

sinh sống. Thiết chế tự quản này vận hành dựa trên các nguyên tắc tự nguyện, đồng thuận, tinh thần tương thân tương ái và sự ràng buộc của các quy ước cộng đồng. Ở khía cạnh thứ hai, Trưởng khóm là chủ thể chịu sự chỉ đạo, kiểm tra và hướng dẫn nghiệp vụ trực tiếp từ Ủy ban nhân dân cấp phường. Trưởng khóm có trách nhiệm pháp lý trước Nhà nước trong việc triển khai các mệnh lệnh hành chính, vận động nhân dân chấp hành nghĩa vụ công dân, phối hợp bảo đảm an ninh trật tự và thu thập dữ liệu quản lý dân cư phục vụ các cấp có thẩm quyền.

Về phương diện văn hóa - xã hội, cấu trúc tự quản thôn ấp vùng đất Nam Bộ có những thuộc tính lịch sử rất đặc trưng. Do quá trình di dân khai hoang mở đất gắn liền với mạng lưới kênh rạch, sông ngòi chằng chịt, văn hóa tổ chức đời sống của cư dân đồng bằng sông Cửu Long mang tính mở rất cao. Phương thức vận hành xã hội ở các khu dân cư Nam Bộ luôn là sự giao thoa mật thiết giữa tính quan phương, tức hệ thống pháp luật và quy chuẩn hành chính của nhà nước, với tính phi quan phương, tức tình nghĩa, sự trọng chữ tín và đạo lý sống của người bình dân. Yếu tố phi quan phương giữ vai trò là hạt nhân kết dính xã hội. Người Trưởng khóm tại vùng châu thổ Cửu Long nói chung và Cà Mau nói riêng muốn hoàn thành tốt trọng trách không thể chỉ đóng vai trò một người thừa hành công vụ máy móc, mà phải là người có uy tín đạo đức, thấu hiểu tâm lý trọng nghĩa khinh tài của cư dân, biết kết hợp hài hòa giữa "lý" của pháp chế với "tình" của xóm giềng.

Mối quan hệ công tác của Trưởng khóm được xác lập vững chắc thông qua cơ chế lãnh đạo và hiệp thương ba bên tại cơ sở. Trưởng khóm đặt dưới sự lãnh đạo toàn diện của Chi bộ khóm - hạt nhân chính trị trực tiếp tại địa bàn dân cư. Mọi chủ trương lớn, kế hoạch tự quản, phương án vận động đóng góp kinh phí xây dựng hạ tầng hay phương án giới thiệu nhân sự tham gia công tác khóm đều phải được thảo luận, thống nhất trong chi bộ hoặc chi ủy trước khi đưa ra nhân dân thảo luận. Đồng thời, Trưởng khóm giữ mối quan hệ phục tùng, phục vụ và chịu sự kiểm tra của Ủy ban nhân dân cấp phường, tiếp nhận các chỉ tiêu hành chính và báo cáo định kỳ diễn biến thực tế. Bên cạnh đó, Trưởng khóm thiết lập quan hệ phối hợp hiệp thương đồng cấp với Ban Công tác Mặt trận và các tổ chức đoàn thể chính trị - xã hội. Mối quan hệ này bảo đảm phát huy sức mạnh tổng hợp của khối đại đoàn kết toàn dân, biến các mục tiêu quản lý nhà nước thành phong trào hành động tự giác của quần chúng.

2.1.2. Khung pháp lý điều chỉnh tổ chức và hoạt động của Trưởng khóm

Hoạt động của Trưởng khóm trên địa bàn phường An Xuyên chịu sự điều chỉnh của hệ thống quy phạm pháp luật đang trong tiến trình cải cách và hoàn thiện. Ở cấp độ luật, Luật Tổ chức chính quyền địa phương được sửa đổi, bổ sung năm 2025, đã xác lập nguyên tắc đẩy mạnh phân cấp, phân quyền và tinh gọn tổ chức bộ máy, tạo tiền đề cho việc vận hành mô hình chính quyền địa phương hai cấp tại các đô thị. Đi liền với đó, Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở năm 2022 đã chuẩn hóa toàn diện quy chế dân chủ ở thôn, tổ dân phố, khóm, xác định rõ các nội dung nhân dân bàn và quyết định trực tiếp, cũng như quy trình bầu cử, cho thôi làm Trưởng khóm một cách công khai, minh bạch.

Ở cấp độ văn bản dưới luật, Chính phủ đã ban hành Nghị định số 185/2026/NĐ-CP ngày 26 tháng 5 năm 2026 quy định về tổ chức, hoạt động của thôn, tổ dân phố và chế độ, chính sách đối với người hoạt động không chuyên trách ở cơ sở, thay thế các văn bản trước đây. Nghị định này quy định cụ thể định mức quy mô tối thiểu của khóm thuộc vùng đồng bằng sông Cửu Long phải đạt từ 550 hộ gia đình trở lên, đồng thời thiết lập cơ chế khoán quỹ phụ cấp mới gắn liền với phân loại đơn vị hành chính và quy mô phân loại khóm. Cùng với đó, Nghị định số 154/2025/NĐ-CP ngày 15 tháng 6 năm 2025 của Chính phủ về chính sách tinh giản biên chế đã cung cấp cơ sở pháp lý quan trọng để giải quyết chế độ trợ cấp tài chính thỏa đáng cho đội ngũ người hoạt động không chuyên trách dôi dư sau quá trình sáp nhập khóm.

Tại địa phương, Ủy ban nhân dân tỉnh Cà Mau đã ban hành Quyết định số 172/2026/QĐ-UBND ngày 13 tháng 8 năm 2026 về Quy chế tổ chức và hoạt động của ấp, khóm trên địa bàn tỉnh, có hiệu lực từ ngày 26 tháng 8 năm 2026: Trưởng khóm phải là công dân Việt Nam từ đủ 21 tuổi trở lên, có hộ khẩu thường trú và cư trú thực tế tại khóm, ưu tiên những người trong độ tuổi lao động, có đủ sức khỏe,

phẩm chất đạo đức, uy tín xã hội và năng lực điều hành. Nhằm hỗ trợ công tác bảo vệ trật tự trị an, Hội đồng nhân dân tỉnh Cà Mau đã ban hành Nghị quyết số 06/2024/NQ-HĐND và Nghị quyết số 30/2025/NQ-HĐND quy định tiêu chí thành lập và mức chi hỗ trợ cho lực lượng tham gia Tổ bảo vệ an ninh, trật tự ở ấp, khóm, thiết lập mạng lưới an ninh nhân dân từ cơ sở hỗ trợ trực tiếp cho Trưởng khóm.

2.2. Tổ chức và hiệu năng hoạt động của Trưởng khóm trên địa bàn Phường An Xuyên

2.2.1. Đặc thù không gian, nhân khẩu và cấu trúc bộ máy hành chính

Phường An Xuyên chính thức đi vào vận hành từ ngày 01 tháng 7 năm 2025 trên cơ sở hợp nhất nguyên trạng toàn bộ địa giới hành chính và dân số của năm đơn vị hành chính cấp xã trực thuộc thành phố Cà Mau trước đây, bao gồm Phường 1, Phường 2, Phường 9, Phường Tân Xuyên và xã An Xuyên. Sự hợp nhất này đã tạo nên một thực thể đô thị có quy mô lớn nhất tỉnh Cà Mau, tạo ra không gian kinh tế - xã hội đan xen đa dạng.

Các chỉ số phát triển địa bàn cho thấy diện tích tự nhiên của phường An Xuyên năm 2025 là 69,9 km^2. Quy mô dân số tăng lên 84.642 người vào năm 2026, tương ứng với số hộ gia đình là 18.350 hộ. Mật độ dân số bình quân của toàn phường là 1.211 người/km^2. Tốc độ tăng trưởng tổng giá trị sản phẩm duy trì ổn định ở mức cao 10,85% (2026). Tổng thu ngân sách nhà nước trên địa bàn năm 2025 đạt 42,519 tỷ đồng, đạt 105,56% so với dự toán pháp lệnh, và tiếp tục duy trì đà vượt chỉ tiêu trong năm 2026. Thu nhập bình quân đầu người 108 triệu đồng/người/năm. Công tác giảm nghèo ghi nhận kết quả tích cực khi tỷ lệ hộ nghèo đa chiều chỉ còn 0,10% vào năm 2025 với 20 hộ nghèo, và đến năm 2026 toàn địa bàn duy trì 20 hộ nghèo cùng 61 hộ cận nghèo. Do đặc thù là địa bàn Phường An toàn khu, tỷ lệ người dân tham gia bảo hiểm y tế đạt mức tuyệt đối 100%. Toàn bộ quy mô dân cư và không gian này ban đầu được phân bổ trên 35 khóm trực thuộc trước khi bước vào giai đoạn sắp xếp lại[1].

Đặc trưng phân bố không gian và lối sống của cư dân tạo ra áp lực quản lý rất lớn đối với Trưởng khóm. Địa bàn phường thể hiện rõ tính chất phân hóa kép: khu vực lõi trung tâm đô thị bao gồm các địa bàn Phường 1, Phường 2 và Phường 9 cũ mang tính chất của một đô thị nén điển hình, nơi các hoạt động thương mại, dịch vụ, bán lẻ diễn ra sôi động, mật độ cư trú dày đặc, nhà ở san sát và giao thông nội bộ chủ yếu là các tuyến phố buôn bán. Ngược lại, khu vực ngoại vi bao gồm địa bàn xã An Xuyên cũ và Phường Tân Xuyên cũ lại sở hữu diện tích rất rộng, bị chia cắt mạnh bởi hệ thống sông ngòi, kênh rạch chằng chịt. Cư dân khu vực ngoại vi sinh sống chủ yếu bằng nghề nuôi trồng thủy sản theo mô hình lúa - tôm kết hợp, nuôi tôm quảng canh cải tiến, nuôi cá tra, sản xuất nông nghiệp và tiểu thủ công nghiệp. Sự tương phản sâu sắc về lối sống, phương thức mưu sinh và mật độ cư trú đòi hỏi người Trưởng khóm ở từng khu vực phải có phương thức quản lý linh hoạt, phù hợp với đặc thù thực tế.

Về phương diện văn hóa, tôn giáo và dân tộc, phường An Xuyên là trung tâm tín ngưỡng lớn của địa phương. Toàn phường hiện có 14 cơ sở Phật giáo với 134 chức sắc, 207 chức việc và 49.275 tín đồ; 28 cơ sở tín ngưỡng dân gian như đình, đền, miếu mạo; cùng năm điểm nhóm sinh hoạt tôn giáo tập trung[2]. Về cơ cấu dân tộc, địa bàn có bảy người có uy tín trong đồng bào dân tộc thiểu số, gồm hai vị đại diện cho đồng bào dân tộc Khmer và năm vị đại diện cho đồng bào dân tộc Hoa. Đội ngũ chức sắc tôn giáo và người có uy tín dân tộc này giữ vai trò cầu nối quan trọng, thường xuyên phối hợp chặt chẽ với Trưởng khóm trong việc vận động tín đồ, đồng bào chấp hành chủ trương của Đảng, pháp luật của Nhà nước và giữ gìn trật tự an toàn xã hội.

2.2.2. Những kết quả nổi bật trong công tác quản trị cơ sở

Dưới sự lãnh đạo của Đảng ủy, sự giám sát của Hội đồng nhân dân, sự chỉ đạo của Ủy ban nhân dân phường và sự phối hợp đồng bộ của Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam phường, đội ngũ Trưởng khóm đã nỗ lực vượt qua khó khăn, khẳng định vai trò nòng cốt trong thực thi các nhiệm vụ công vụ.

Trong công tác tổ chức cuộc bầu cử đại biểu Quốc hội khóa XVI và đại biểu Hội đồng nhân dân các

1) Tổng hợp từ Báo cáo kinh tế - xã hội và Đề án sắp xếp khóm phường An Xuyên

2) Báo cáo của Ủy ban nhân dân phường An Xuyên năm 2025.

cấp nhiệm kỳ 2026 - 2031 diễn ra vào ngày 15 tháng 3 năm 2026, đội ngũ Trưởng khóm đã phát huy tinh thần trách nhiệm cao. Trưởng khóm tại 35 địa bàn ban đầu đã phối hợp chặt chẽ với lực lượng Cảnh sát khu vực và Ban Công tác Mặt trận tiến hành tổng rà soát biến động nhân khẩu, lập và niêm yết danh sách cử tri bảo đảm chuẩn xác. Các Trưởng khóm đã phối hợp tổ chức 87 cuộc tiếp xúc cử tri với 5.855 lượt người tham dự, ghi nhận 116 ý kiến, kiến nghị chính đáng. Đến ngày bầu cử 15 tháng 3 năm 2026, toàn phường ghi nhận 59.692 cử tri trên tổng số 59.692 cử tri đi bỏ phiếu, đạt tỷ lệ tuyệt đối 100%, hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ chính trị được giao.

Trong lĩnh vực chuyển đổi số và xây dựng kinh tế số, Trưởng khóm là lực lượng điều hành nòng cốt của 35 Tổ Công nghệ số cộng đồng. Với phương châm "đi từng ngõ, gõ từng nhà", Trưởng khóm đã vận động nhân dân xây dựng thành công 11 mô hình "Khu dân cư điện tử" với 1.380 hộ gia đình tiên phong tham gia, đưa tỷ lệ giao dịch thanh toán không dùng tiền mặt toàn phường năm 2025 đạt 58,75%. Triển khai Kế hoạch số 30/KH-MTTQ-BTT ngày 23 tháng 4 năm 2026, Trưởng khóm đồng loạt vận động tiểu thương và hộ dân thiết lập bảy tuyến đường văn minh thương mại thanh toán không dùng tiền mặt. Đội ngũ này cũng đã trực tiếp hướng dẫn cho 33.556 công dân từ đủ 14 tuổi trở lên tích hợp và kích hoạt Sổ sức khỏe điện tử trên nền tảng ứng dụng VNeID[3], hỗ trợ nhân dân tiếp cận cổng dịch vụ công trực tuyến nhanh chóng, thuận tiện.

Trong công tác tự quản an ninh trật tự, bảo vệ môi trường và giải quyết bất hòa xã hội, Trưởng khóm đã khẳng định được vai trò trung tâm hòa giải. Báo cáo thực tế tại Khóm 21 cho thấy Trưởng khóm đã hoàn thành điều tra kinh tế cơ sở đối với 178 hộ gia đình; phối hợp Công an phường tổ chức sáu cuộc tuần tra đêm bảo vệ an ninh địa bàn; hòa giải thành công ba vụ việc mâu thuẫn nội bộ gia đình và một vụ gây rối an ninh trật tự tại cơ sở nhà trọ ông Thường.

Về chính sách an sinh xã hội, Trưởng khóm đã phối hợp chặt chẽ với Mặt trận Tổ quốc tiếp nhận và triển khai minh bạch các nguồn lực xã hội hóa. Toàn phường đã tiếp nhận 180 triệu đồng tài trợ từ Công ty Cổ phần Tập đoàn Phú Cường để xây dựng ba căn nhà Đại đoàn kết tại Khóm 22 và Khóm 27; Hội Phụ nữ phường vận động 300 triệu đồng hỗ trợ xây cất năm căn "Mái ấm tình thương" tại các Khóm 4, 25, 29, Tân Dân và Tân Hiệp. Đội ngũ Trưởng khóm đã tích cực hỗ trợ lập hồ sơ xác nhận thoát nghèo cho các gia đình có hoàn cảnh khó khăn như hộ bà Bùi Thị Xuân tại Khóm 21, góp phần giữ vững tỷ lệ hộ nghèo toàn phường ở mức 0,10%.

2.2.3. Những điểm nghẽn và hạn chế

Bên cạnh các thành tựu đạt được, thực tiễn hoạt động của đội ngũ Trưởng khóm trên địa bàn phường An Xuyên vẫn bộc lộ những điểm nghẽn mang tính cơ cấu cần sớm khắc phục.

Trước hết, công tác kiểm soát vi phạm đất đai và trật tự xây dựng còn thụ động. Do tốc độ đô thị hóa diễn ra nhanh chóng trên một không gian tự nhiên rộng lớn, một bộ phận Trưởng khóm chưa đủ độ nhạy cảm và kỹ năng để phát hiện sớm các hành vi chuyển mục đích sử dụng đất trái quy định hoặc xây cất công trình không phép trên đất nông nghiệp, đất nuôi trồng thủy sản. Ngoài ra, tiến độ phối hợp triển khai chiến dịch "làm giàu, làm sạch cơ sở dữ liệu quốc gia về đất đai" tại cấp khóm còn chậm do công tác thu thập, đối chiếu thông tin địa chính giữa hồ sơ lưu trữ với hiện trạng sử dụng thực tế gặp nhiều trở ngại.

Thứ hai, công tác quản lý trật tự đô thị và vệ sinh môi trường thiếu tính bền vững. Tình trạng người dân lấn chiếm lòng đường, vỉa hè làm nơi buôn bán hàng rong, lập các điểm chợ tạm, chợ tự phát trên các tuyến giao thông trọng điểm như đường Lâm Thành Mậu, đường Phạm Văn Ký và đường Nguyễn Trãi chưa được xử lý dứt điểm. Các đợt ra quân chấn chỉnh trật tự đô thị do Trưởng khóm phối hợp phát động thường chỉ đạt kết quả nhất thời, sau đó tình trạng vi phạm lại tái diễn. Trưởng khóm còn lúng túng trong việc tìm kiếm nguồn lực tài chính xã hội hóa tại chỗ để khắc phục kịp thời các hư hại hạ tầng.

Thứ ba, rào cản chuyển đổi số và sự chậm thích ứng với môi trường quản trị điện tử đang tạo nên

3) Trích xuất từ Phương án số 01/PA-UBND tỉnh Cà Mau và Đề án sắp xếp khóm của UBND phường An Xuyên.

khoảng trống kỹ thuật lớn. Phần lớn nhân sự Trưởng khóm trên địa bàn hiện nay là cán bộ hưu trí, cựu chiến binh cao tuổi, sở hữu uy tín xã hội lớn nhưng kỹ năng tin học và thao tác trên thiết bị thông minh còn hạn chế. Việc chính quyền phường chuyển đổi toàn bộ quy trình chỉ đạo, điều hành, báo cáo thống kê dân cư, sử dụng phần mềm chỉ đạo tác nghiệp, Sổ tay đảng viên điện tử và hướng dẫn dịch vụ công trực tuyến lên môi trường số đã tạo ra áp lực tâm lý nặng nề. Không ít Trưởng khóm phụ thuộc hoàn toàn vào đoàn viên thanh niên hỗ trợ, dẫn đến tình trạng các báo cáo tổng hợp dữ liệu dân cư và chỉ tiêu hành chính gửi về Ủy ban nhân dân phường thường xuyên bị trễ hạn.

Thứ tư, tình trạng quá tải và hành chính hóa hoạt động tự quản sau sáp nhập diễn ra phổ biến. Sau khi sáp nhập từ 35 khóm xuống 21 khóm, quy mô bình quân mỗi khóm tăng từ 700 hộ đến trên 1.200 hộ dân. Thay vì giữ đúng vai trò là người điều hành thiết chế tự quản cộng đồng, phần lớn quỹ thời gian trong ngày của Trưởng khóm bị cuốn vào các công việc hành chính sự vụ mang tính mệnh lệnh do cấp trên giao xuống: phát giấy mời họp, đối chiếu danh sách cử tri, rà soát thẻ bảo hiểm y tế, thống kê danh sách hộ nghèo, hộ chính sách và chứng thực các giấy tờ thủ tục tư pháp cơ sở. Xu hướng "hành chính hóa" này làm suy giảm tính sâu sát quần chúng, khiến người Trưởng khóm không còn đủ thời gian tiếp xúc, lắng nghe tâm tư, nguyện vọng và giải quyết các bức xúc phát sinh từ đời sống thường nhật của cư dân.

2.2.4. Nguyên nhân hạn chế

Những hạn chế nêu trên là kết quả của sự tác động đan xen giữa các yếu tố khách quan và chủ quan trong quá trình chuyển đổi thể chế.

Về mặt khách quan, không gian địa lý của phường An Xuyên sau hợp nhất rất rộng lớn, dân số đông, cơ cấu kinh tế và lối sống đan xen phức tạp giữa khu vực đô thị thương mại trung tâm với vùng nông nghiệp ven đô. Việc triển khai thí điểm mô hình chính quyền địa phương hai cấp từ ngày 01 tháng 7 năm 2025 tạo ra nhiều quy trình phối hợp hành chính mới chưa từng có tiền lệ, khiến các cấp cơ sở lúng túng. Cùng với đó, Nghị định số 185/2026/NĐ-CP được ban hành vào cuối tháng 5 năm 2026 đặt ra các tiêu chuẩn vận hành và phân loại khóm mới rất khắt khe, trong khi đội ngũ Trưởng khóm chưa có đủ thời gian chuyển tiếp cần thiết để tích lũy kiến thức pháp lý và kỹ năng nghiệp vụ phù hợp.

Về mặt chủ quan, công tác quy hoạch, tạo nguồn nhân sự Trưởng khóm ở nhiều nơi còn khép kín, chưa xây dựng được cơ chế đủ sức thu hút lực lượng cán bộ trẻ, có trình độ chuyên môn kỹ thuật tham gia ứng cử. Công tác đào tạo, bồi dưỡng nghiệp vụ của phường thời gian qua còn nặng về phổ biến văn bản lý thuyết chung chung, thiếu vắng các khóa đào tạo thực chiến về kỹ năng số, kỹ năng lập biên bản trật tự xây dựng và nghệ thuật hòa giải hiện đại.

Mặc dù chính sách mới thể hiện sự quan tâm của Nhà nước, việc hoàn thiện hồ sơ phân loại đơn vị hành chính và phân loại khóm trên thực tế cần có độ trễ thời gian nhất định. Điều này khiến người Trưởng khóm tại các khóm mới sáp nhập phải gánh vác khối lượng công việc tăng gấp đôi ngay lập tức, trong khi quyền lợi kinh tế theo chế độ mới chưa được thụ hưởng kịp thời, tạo ra tâm lý e ngại và giảm sút động lực cống hiến.

2.3. Giải pháp chiến lược nâng cao hiệu quả hoạt động của Trưởng khóm tại Phường An Xuyên

2.3.1. Củng cố sự lãnh đạo của Chi bộ khóm và hoàn thiện quy trình tuyển chọn, quy hoạch nhân sự

Giải pháp mang tính quyết định để nâng cao hiệu lực hoạt động của Trưởng khóm là phát huy đầy đủ vai trò lãnh đạo toàn diện của Chi bộ khóm – hạt nhân chính trị trực tiếp tại địa bàn cơ sở. Chi ủy khóm cần xây dựng và ban hành Quy chế phối hợp công tác chuẩn hóa giữa ba chủ thể: Chi ủy Chi bộ, Trưởng khóm và Ban Công tác Mặt trận. Quy chế phải quy định rõ Trưởng khóm nếu không phải là Chi ủy viên vẫn được quyền và có trách nhiệm tham dự các cuộc họp thường kỳ hàng tháng của Chi ủy mở rộng để trực tiếp phản ánh tình hình đời sống nhân dân, tham mưu và cùng bàn bạc thống nhất các chủ trương lãnh đạo, phương án vận động đóng góp trước khi đưa ra hội nghị cử tri thảo luận. Cần chấm dứt triệt để khuynh hướng "khoán trắng" mọi công việc chính quyền cho cá nhân Trưởng khóm,

hoặc ngược lại là sự can thiệp bao biện, làm thay, làm mất đi tính chủ động sáng tạo của thiết chế tự quản cộng đồng.

2.3.2. Hiện đại hóa phương thức quản trị cơ sở thông qua số hóa toàn diện quy trình điều hành

Nâng cao năng lực chuyển đổi số là giải pháp đột phá căn bản giúp giải quyết bài toán quá tải công việc hành chính khi quy mô không gian và dân số tăng gấp đôi sau sáp nhập. Ủy ban nhân dân phường An Xuyên cần triển khai đồng bộ nền tảng quản trị công cơ sở kết nối trực tuyến hai chiều giữa Ủy ban nhân dân phường với 21 Trưởng khóm thông qua ứng dụng công dân số CaMau-G và hệ thống quản lý văn bản điều hành điện tử của tỉnh Cà Mau. Toàn bộ các công văn chỉ đạo, lịch công tác, biểu mẫu thống kê dân số, chỉ tiêu phát triển kinh tế - xã hội và văn bản hành chính cần được luân chuyển hoàn toàn dưới dạng văn bản điện tử có ký số, chấm dứt hoàn toàn việc phát hành văn bản giấy và chuyển giấy mời họp thủ công truyền thống.

Chính quyền phường cần lập dự toán ngân sách hoặc vận động các nguồn lực xã hội hóa hợp pháp để trang bị đồng bộ cho mỗi Trưởng khóm một máy tính xách tay hoặc máy tính bảng kết nối internet không dây tốc độ cao và thiết bị quét tài liệu di động. Đồng thời, Ủy ban nhân dân phường chủ trì phối hợp với các cơ quan chuyên trách cấp tỉnh hoàn thành việc cấp chữ ký số công vụ cá nhân cho 100% Trưởng khóm. Chữ ký số này cho phép Trưởng khóm trực tiếp ký xác thực điện tử các biên bản làm việc ban đầu về trật tự xây dựng, danh sách đối tượng nhận trợ cấp xã hội, các biên bản hòa giải thành và các báo cáo định kỳ gửi trực tiếp lên hệ thống quản lý của Ủy ban nhân dân phường, rút ngắn thời gian xử lý thủ tục hành chính từ vài ngày xuống còn vài phút.

Để tăng cường sự tham gia của người dân và củng cố sự đồng thuận xã hội Trưởng khóm cần phối hợp với Ban Công tác Mặt trận và Chi đoàn Thanh niên phát triển, tối ưu hóa hoạt động của mạng lưới nhóm Zalo và Fanpage cộng đồng đã được thiết lập đến từng ngõ phố, cụm dân cư. Kênh tương tác này cho phép người Trưởng khóm kịp thời truyền tải các thông tin cảnh báo phương thức lừa đảo trên không gian mạng, thông báo lịch tiêm chủng y tế, dự báo đỉnh triều cường ngập úng đô thị và quy trình tiếp nhận dịch vụ công trực tuyến.

2.3.3. Đổi mới căn bản chương trình bồi dưỡng năng lực thực thi công vụ và kỹ năng mềm

Để xây dựng đội ngũ Trưởng khóm chuyên nghiệp, thích ứng linh hoạt với yêu cầu quản trị đô thị hiện đại, Ủy ban nhân dân phường An Xuyên cần phối hợp chặt chẽ với Trường Chính trị tỉnh Cà Mau và các sở, ngành chuyên môn đổi mới toàn diện nội dung, phương pháp bồi dưỡng nghiệp vụ định kỳ hàng quý. Các khóa huấn luyện cần từ bỏ phương pháp thuyết giảng lý thuyết một chiều, chuyển mạnh sang hình thức «huấn luyện thực chiến», giải quyết các tình huống giả định phát sinh từ thực tế địa bàn.

Trong nhóm kỹ năng quản lý quy hoạch đất đai và trật tự xây dựng đô thị, chương trình cần hướng dẫn Trưởng khóm phương pháp đọc và đối soát bản đồ địa chính trích lục, nhận diện các ranh giới quy hoạch hành lang an toàn giao thông đường bộ, hành lang bảo vệ luồng đường thủy nội địa ven sông rạch (như tuyến kè Bạch Ngưu). Khóa học cần đào tạo bài bản kỹ năng thiết lập "Biên bản ghi nhận hiện trạng vi phạm ban đầu" bảo đảm chuẩn xác về mặt pháp lý; kỹ thuật sử dụng điện thoại thông minh để ghi hình, chụp ảnh hiện trường có định vị tọa độ không gian số.

Đối với nhóm kỹ năng hòa giải xung đột xã hội và tâm lý tiếp xúc cộng đồng, nội dung bồi dưỡng tập trung trang bị kiến thức tâm lý học giao tiếp, nghệ thuật đối thoại và kỹ thuật thương lượng giải quyết mâu thuẫn dân sự tại cơ sở. Người Trưởng khóm cần thành thạo phương pháp lắng nghe tích cực, cách phân tích sự việc thấu tình đạt lý, biết kết hợp chặt chẽ giữa các quy định của pháp luật nhà nước với hương ước, quy ước khóm văn hóa và đạo lý trọng nghĩa tình của người Nam Bộ để hòa giải triệt để các tranh chấp ranh giới đất đai, bất hòa gia đình, xô xát trật tự khu dân cư, tuyệt đối không để các mâu thuẫn nhỏ âm ỉ phát triển thành khiếu kiện phức tạp hay điểm nóng an ninh trật tự.

2.3.4. Hoàn thiện chính sách đãi ngộ và thiết lập cơ chế khen thưởng

Chính sách đãi ngộ vật chất và sự tôn vinh xã hội là nhân tố giữ vai trò đòn bẩy kích thích tinh thần

trách nhiệm, nuôi dưỡng động lực cống hiến và củng cố trực tiếp hệ số uy tín xã hội của người Trưởng khóm.

Ủy ban nhân dân phường An Xuyên cần khẩn trương phối hợp với Phòng Nội vụ hoàn tất thủ tục lập hồ sơ phân loại khóm để trình cấp có thẩm quyền phê duyệt, làm căn cứ thực hiện chi trả mức phụ cấp chức danh mới theo đúng khung quy định của Nghị định số 185/2026/NĐ-CP và Nghị quyết của Hội đồng nhân dân tỉnh Cà Mau: mức 2,7 lần mức lương cơ sở đối với Trưởng khóm loại I và 2,2 lần mức lương cơ sở đối với Trưởng khóm loại II. Đồng thời, chi trả đầy đủ, kịp thời khoản phụ cấp khuyến khích theo trình độ chuyên môn (hỗ trợ thêm 0,3 lần lương cơ sở cho người có bằng Đại học trở lên; 0,2 lần cho bằng Cao đẳng, Trung cấp) để tạo động lực thu hút nhân tài. Khoản kinh phí khoán hoạt động thường xuyên của khóm cần được giải ngân định kỳ hàng tháng, hàng quý ở mức tối đa 24.000.000 đồng/khóm/năm, kèm theo quy trình thanh quyết toán đơn giản hóa, bảo đảm Trưởng khóm có đủ nguồn kinh phí chi trả văn phòng phẩm, điện thoại, internet và chi phí tiếp công dân.

Bên cạnh đãi ngộ vật chất, Hội đồng Thi đua - Khen thưởng phường An Xuyên cần xây dựng quy chế xét tặng giải thưởng thường niên mang tên "Trưởng khóm tiêu biểu của năm". Kịp thời biểu dương, đề xuất Ủy ban nhân dân Phường tặng giấy khen đột xuất cho những Trưởng khóm có thành tích xuất sắc trong công tác hòa giải, bảo đảm an ninh trật tự, vận động nhân dân hiến đất làm đường và tiên phong trong chuyển đổi số. Sự tôn vinh kịp thời này là nguồn động viên tinh thần to lớn giúp cán bộ cơ sở thêm gắn bó, tận tâm với công việc.

3. Kết luận

Trong chiến lược tổng thể về tinh giản bộ máy hành chính nhà nước, nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản trị công gắn liền với công cuộc chuyển đổi số quốc gia, thiết chế Trưởng khóm tiếp tục giữ vai trò là "tế bào", là mắt xích liên kết không thể thay thế giữa chính quyền đô thị với các tầng lớp nhân dân. Quá trình hình thành phường An Xuyên với quy mô không gian gần 70 km^2 và dân số trên 84.000 người, đi cùng với Đề án sáp nhập từ 35 khóm xuống 21 khóm đã đặt người Trưởng khóm trước những thách thức quản trị đô thị chưa từng có tiền lệ.

Hiệu quả hoạt động công vụ của Trưởng khóm không phải là một đại lượng bất biến hay phụ thuộc thuần túy vào nhiệt huyết cá nhân. Do đó, việc triển khai đồng bộ hệ thống năm nhóm giải pháp chiến lược – bao gồm tăng cường vai trò lãnh đạo của Chi bộ khóm, số hóa toàn diện quy trình điều hành cơ sở, chuẩn hóa chương trình bồi dưỡng kỹ năng thực chiến, thực hiện thỏa đáng chính sách đãi ngộ, giải quyết dứt điểm chế độ dôi dư và nâng cấp hạ tầng thiết chế văn hóa – chính là chìa khóa khoa học và thực tiễn. Hệ thống giải pháp này là động lực căn bản để xây dựng một đội ngũ Trưởng khóm bản lĩnh, tận tụy, am hiểu công nghệ và có uy tín cao, đóng góp thiết thực vào sự phát triển văn minh, thịnh vượng của đô thị An Xuyên trong giai đoạn phát triển mới.

Tài liệu tham khảo

Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam phường An Xuyên (2026). *Báo cáo số 264/BC-UBMT-BTT, ngày 08/6/2026 Báo cáo tổng kết hoạt động bầu cử đại biểu Quốc hội khóa XVI và đại biểu HĐND các cấp nhiệm kỳ 2026–2031 của Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, phường An Xuyên.*

Ủy ban nhân dân phường An Xuyên (2025). *Báo cáo số 571/BC-UBND, ngày 26/12/2025. về tình hình thực hiện kế hoạch phát triển kinh tế – xã hội năm 2025 và phương hướng, nhiệm vụ năm 2026.*

Ủy ban nhân dân phường An Xuyên (2026). *Báo cáo số 02/PA-UBND, ngày 27 tháng 5 năm 2026 về Đề án sắp xếp, tổ chức lại các khóm của phường An Xuyên.*